

April 30, 2015

ይህ ፅሁፍ ከአራት አመት በፊት አቡጊዳ ድረ-ገጽ ላይ (December 23, 2010) የወጣ ነው። በወቅቱ በአንዳንድ ተቃዋሚ ወገኖች ያየሁት “የአቋም ማስተካከል ወይንም መንሸራተት” ስላሳሰበኝ በጠንካራ ድርጅታዊ መሰረት ላይ የሌሉ ድርጅቶች፣ ቫኢቢያን አስመልክቶ የሚያሳዩት የዋህነት ለትግሉ ከሚሰጠው ጥቅም ጉዳቱ ያመዝናል ብዬ ስለማምን፣ አንዳንድ እውነታዎችን በመጥቀስ በረጋ መንፈስ እንዲመረምሩት ለማሳሰብ ነበር።

ኢትዮጵያ ውስጥ ለውጥ ለማምጣት የሚሻ ማናቸውም ድርጅት፤ የትግሉ እንብርት ኢትዮጵያ ውስጥ እንጂ የኤርትራ በረሃ እንዳልሆነ ተረድቶ፤ ምንም ያህል አስቸጋሪ ቢሆን ተደራጅቶ ማደራጀቱን መሃል አገር ማድረጉ አማራጭ የለለው መሆኑን መገንዘብ ያሻል። በዚህ መንገድ ድርጅትንና ህዝብን ካደራጁ በኋላ ትግሉን ወደፊት ለማራመድ ለራስ ጥቅም ከማንም ጋር የሚደረግ ትብብር ደልዳላ መሰረት ስለሚኖረው የስኬት ዕድሉ የሰፊ ይሆናል።

ጠንካራ መዋቅራዊ መሰረት የለለውና የህዝብ ድጋፍ ከጎሩ ያልያዘ ድርጅት ግን፣ ከኢሳያስ በሚገኝ ትብብርና ድጋፍ ኢትዮጵያ ውስጥ ትግል አካሂዳለሁ ብሎ ቢያሰብ፣ ብዙ መቶ ወታደሮች ከነሙሉ ትጥቃቸው ይዞ ኤርትራ ገብቶ ለአመታት የውሃ ሽታ የሆነውን የጄነራል ከማል ገልቹን ልምድ ማስታወስ የግድ ይላል።

በቅርቡ ሁለት ወጣት የኢሳት ጋዜጠኞች በኤርትራ ቆይታቸው ከኢሳያስ አፈወርቂ ጋር ያደረጉትን ቃለ ምልልስ ሳዳምጥ፣ ሺ ቃለ ምልልስ የማድረግ ልምድ ያለው ኢሳያስ አጋጣሚውን በመጠቀም፣ የራሱን ትክክለኛነትን፣ የህዝብ አገልጋይነትን፣ ለኢትዮጵያና ለኢትዮጵያውያን የነበረውንና ያለውን ቅን አስተሳሰብ፣ እንዲያውሸክትልን በር ከመክፈት ሌላ የፈየደው አለመኖሩን ስገዝብ ይሄ ቫኢቢያን አስመልክቶ የሚታየው “የዋህነት” ምን ድረስ ሊሄድ ነው የሚል ጥያቄ አጭርብኛል። እርግጥ ነው በመላ አሜሪካ እየዞርን ስለ ቃለ ምልልሱ ገለጻ እናደርጋለን ብለው የነበረ ቢሆንም በሰዎች ጫናም ይሁን በሌላ ማቋረጣቸው የኢሳያስን የተበላሸ ተክለ ሰውነት ለማደስ ከሚደረግ ፈጭ ሊገታቸው ችሎ ነበር።

ሆኖም ሰሞኑን ደግሞ ሌላ አቋራጭ ተፈልጎ “ኢትዮጵያና የአፍሪካ ቀንድ” የሚል ጉባዔ ተዘጋጅቶ በፀረ-ኢትዮጵያዊነቷና በኢሳያስ አምላኪነቷ የምትታወቀውንና ሌሎች አፍቃሪ ኢሳያስ ሰዎችን ለኢትዮጵያ በጎ ከሚያሰቡ ምሁራንና የመንግስት ተቃዋሚዎች ጋር ሰብስቦ ስለአካባቢው ሰላም ብልፅግናና ዴሞክራሲ እንወያያለን ማለት ከ “የዋህነት” አልፎ ቫዕቢያን አስመልክቶ ወደ ምርኮኝነትና ተንበርካኪነት የተጀመረ ጉዞ ያስመስለዋል።

ኢትዮጵያውያንና ኤርትራውያን በቋንቋ፣ በባህልና በሀይማኖት ካላቸው መቀራረብ ባሻገር በሚጋሩት ረጅም ወሰን ምክንያት በመሃላቸው መልካም ግንኙነት የመኖሩ አስፈላጊነት ጥያቄ ውስጥ የሚገባ አይደለም። እድሜ ለቫዕቢያና ለህወሃት ወንድማማቾች ህዝቦች ሁለት ሀገር እንዲሆኑ ቢገደዱም በሁለቱም ሀገሮች ለዴሞክራሲና ለብልፅግና የሚደረጉ ትግሎች በመርህ ላይ የተመሰረተ ድግግሬዎች ካደረጉ በሁለቱም ሀገሮች ያሉትን አምባገነኖች አውርደው በቀጠናው ሰላምን ለማምጣት ምቹ ሁኔታ ለፈጥሩ እንደሚችሉ እሙን ነው። ከዚህ ውጭ ኢሳያስን ከመሰለ ፍጹም አምባገነን ጋር አላቻ ጋብቻን መፍጠር ኢትዮጵያ ውስጥ ለሚደረግ ትግል አደናቃፊ እንጂ ወደፊት የማይራምድ መሆኑ ሊሰመርበት ይገባል።

አበጋዝ ወንድሙ

ሻዕቢያ አንደ አጋር?

የኢትዮጵያ ጉዳይ ያገባኛል የሚል ተቃዋሚ ድርጅት ከማናቸውም ቡድን ድርጅት ወይም ሀገር ጋር ፣ ለትግሉ ይጠቅማል ትግሉንም ወደፊት ያራምዳል ብሎ አስከሰበና አስከመነ ድረስ ግንኙነት ማድረጉ የሚጠበቅ ነው።

ሆኖም ግን፣ ከማንም ቡድን ጋር የሚመሰረተው ማናቸውም ግንኙነት፤ ትክክለኛነት ወይም ወቅታዊነት የሚመዘነው ከመርህ አንጻር ብቻ ሳይሆን፣ ታሪካዊ ተመክሮንም ያካተተ መሆኑን በመመርመርም ጭምር መሆን ይኖርበታል።

ይህንን አስተያየት አንድጽፍ ያነሳሳኝ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ አንዳንድ ወገኖች፤ በተለይ ደግሞ ግንቦት ሰባት በመባል የሚታወቀው ድርጅት፤ ሻዕቢያን በሚመለከት አያሳዩ ያሉት ወገንተኝነትና የአቋም ማስተካከል ወይም መንሸራተት አያሳሰብኝ ስለመጣ ነው።

ለዚህም፤ ለአብነት ያህል፤ በቅርቡ የግንቦት 7 ድምፅ በሚለው መጽሔት ላይ የወጡ፤ ይህንን አስተሳሰብም የሚያንጸባርቁ ጽሁፎችን አጠቅሳለሁ፡-

“...በቂ ምክንያት ሳይኖር ወደ ጦርነት (የባደመን) ገብቶ ከዚያም የተሰማማበትን የአልጀርስ ስምምነት በመጣስ...” (የግንቦት 7 ድምጽ ቁጥር 55 ግንቦት 27 ዓ.ም. ገጽ 3)

“ክፍለ አህጉሩን አያመስ ያለውን ወያኔ” (የግንቦት ድምፅ ቁጥር 91 የካቲት 4 2002 ዓ.ም. ገጽ 2)
ምእራባውያን አርቀው ለማየት ባለመፈለጋቸውና በአጭር ጊዜ መፍትሄ ፍለጋ ላይ በመጠመዳቸው ወያኔ አካባቢውን በማመስ አሱ ብቻ የመረጋጋት ህይወት መስሎ አንዲታይ...” “በኤርትራ ላይ የተጣለው ፈሩን የሳተ ማእቀብ ነው” “ለአካባቢው ስለም መደፍረስ መሰረታዊ ምክንያት የሆነው ወያኔ በኢትዮጵያና በኤርትራ ህዝቦች የጋራ ትግል መወገድ ይኖርበታል” (የግንቦት ድምፅ ቁጥር 87 ጥር 6 2002 ዓ.ም. ገጽ 2)

ሻዕቢያ ከተመሰረተ ከዛሬ 38 አመት ጀምሮ፤ ኢትዮጵያን፤ የኢትዮጵያን ፖለቲካና ኢትዮጵያዊ ፖለቲካ ድርጅቶችን በሚመለከት፤ አንደ ድርጅት የተጨመረባቸውን ሚናዎች ስንገመግም በመሰረቱ አሉታዊ አንደሆኑ መገንዘብ ለማንም ኢትዮጵያዊ ግዴታ ይሆናል።

ይሄም ሊሆን የቻለበት ምክንያት ሻዕቢያ በተፈጥሮው ሸረኛ ወይም ክፉ ስለሆነ ሳይሆን፤ ሻዕቢያ ይዘት የተነሳው፤ ያራመደውና የተገበረው አለማ ስኬታዊ ሊሆን የሚችለው ይህንን ኢትዮጵያን አጥፎ ጎዳና የተከተለ አስከሆነ ድረስ ብቻ ስለነበር ነው።

ሻዕቢያ ከመቋቋሙ ቀደም ብሎ የጀብህ አባላት የነበሩ የኤርትራ ብሄርተኞች በሃገር ቤት የተማሪው አንቅስቃሴ ውስጥ ንቁ ተሳትፎ የነበራቸውን ኤርትራውያን ተማሪዎች ከአጠቃላይ የተማሪው አንቅስቃሴ ራሳቸውን እንዲያገሉ ያደረጉትን ጥረት፤ ተደራጅቶ በገሀድ ከወጣ በኋላ በሰፊው የቀሰቀሰና ያሳካ ድርጅት ነው። ይህ አንቅስቃሴና የመንጠል ተግባር በውጭ ሀገር ተደራጅተው የሚታገሉ የተማሪው አንቅስቃሴ አባላትንም የጨመረ ነበር።

ከዚህ አልፎ እኒህ በታላቅ ግፊት የተነጠሉ ግለሰቦች ስለሁብረ ብሄር ትግል ያላቸው ጠንካራ እምነት ወደፊት ከሌሎች ኢትዮጵያዊ ዲሞክራቲክ ሀይሎች ጋር አጋርነት ሊፈጥሩ ይችላሉ በሚል ፍርሀት ጭምር አገዳው ካስገባ በኋላ “መንክአ” በሚል የጨፈጨፈ ድርጅት ነው።

ሻዕቢያ የትግራይ ህዝብ ከሌለው የኢትዮጵያ ህዝብ በተለየ መልኩ ተጨቁኗል በሚል የተሳሳተ ቀመር የተነሳሱ ወጣት ብሄርተኞችን ለሱ በሚጠቅመው አቅጣጫ መክሮና ረድቶ ለአላማውም ሰኬት ከአሥር ሺህ የሚበልጡ የትግራይ ወጣቶችን አስገብሮ፣ ለእኛ ደግሞ ላለፉት አስራ ስምንት አመታት ይህንን ወያኔ የተባለ አኩይ ቡድን እንደንሸከም ትልቅ አስተዋጾ ያደረገ ድርጅት ነው።

ኢህአፓ ከተቋቋመ ጀምሮ፣ ለረጅም ጊዜ ፣ ምንና ምን አይነት አሉታዊ ድርጊቶችን ይፈጽምበት እንደነበር ከፍሉ ታደሰ ያ ትውልድ በተባለው መጽሀፍ ውስጥ በሰፊው ያብራራው ጉዳይ ስለሆነ እንደገና ማየት መልካም ነው።

ወያኔ አዲስ አበባን ለመያዝ ባደረገው እንቅስቃሴ ታንክኛ ብርጌዱን ይዞ የመጣው ሻዕቢያ፣ የአንግ አመራር አባላት ላይ ያለውን ተደማጭነት በመጠቀም የኢሃአዴግ ጦርን የኢትዮጵያ ጦር ተብሎ እንዲሰየም ያግባባ፣ በዚህም ሳቢያ ነባሩ ጦር እንዲበተንና፣ የኢትዮጵያ የመከላከያ ሀይል ተቋማት እንዲፈራርሱ ትልቅ ሚና የተጫወተ፤ በዚህም መዘዝ አሁን ያለው የኢትዮጵያ ጦር ባንድ ብሄርና ባንድ ድርጅት ስር እንዲወድቅ ታላቅ አስተዋጾ ያደረገ ድርጅት ነው።

ሻዕቢያ በ1998 ባድመን አስመልክቶ በጨረው ጦርነት ሳቢያ አስከ መቶ ሺህ ኢትዮጵያውያንና ኤርትራውያን ሕይወት መቀጥፍና ለሌላ ብዙ ሺህዎች መሰደድ እንዲሁም ንብረት መውደም ዋና ተጠያቂ የሆነ ድርጅት ነው።

ይሄ ኢትዮጵያን በሚመለከት ካካሄዳቸው አስከፊ ተግባራት በተጨማሪ ላለፉት አስራ ስምንት አመታት ነፃ አወጣኋችሁ ያላቸውን ኤርትራውያንን፤ ባንዳንዶች ኤርትራውያን ተቃዋሚዎች እምነት፤ ከባርነት ባልተናነሰ መልኩ ቁም ስቃይ የሚያበላ መንግስት በምን ተአምር ኢትዮጵያ ውስጥ ለሚካሄደው የህግ የበላይነትና ዲሞክራሲን ለማሰፈን ለሚደረገው ትግል አጋር ሊሆን ይችላል ብሎ ሊታሰብ እንደሚችል በጣም ግራ የሚያጋባ ሆኖ ነው የሚታየኝ።

እርግጥ ነው፣ በኢትዮጵያና በኤርትራ ህዝቦች መሀል ባለው ባህላዊ፤ ሀይማኖታዊና ታሪካዊ ትስስር አንጻር ሲታይ ምንም እንኳን በቅርብ በመጣ ታሪካዊ ሂደት የሁለት ሀገር ህዝቦች እንድንሆን ብንገደድም ባለን የጂኦግራፊ ቅርበት የተነሳ ከሌላ ሀገር ወይም ህዝብ የተለየ ተቀራራቢ ግንኙነት እንዲኖረን የግድ ነው። እንደመንግስትም ኢትዮጵያ ውስጥ የሚኖር ማንኛውም አይነት መንግስት ኤርትራ ውስጥ ከሚኖር ማንኛውም መንግስት ጋር ግንኙነት ማድረግ (የግንኙነቱ ጥንካሬና ጥልቀት ሁኔታው የሚወስነው ቢሆንም) መኖሩ ግን የግድ ነው።

ይሄ ግን በመንግስታት ደረጃ የግድ የሚሆነው ግንኙነት እንጂ የተቃዋሚ ድርጅቶችን ግዴታ ውስጥ የሚይስገባ እንዳልሆነ በግልጽ ሊታወቅ የሚገባ መሆን ይኖርበታል። “የሻዕቢያን ምንነት አውቀን ለኛ በሚጠቅመን መልኩ ብቻ ልንጠቀምበት በማሰብ ነው ግንኙነታችንን የምናካሂደው” የሚል መከራከሪያ ድርጅቶቹ እንደሚያቀርቡ ከወዲሁ

ብገምትም ይሄንን ተአማኒ ሊይደርግ የሚችል አንጻራዊ ጥንካሬ ግን አላቸው ብዬ ስለማለም ለመቀበል አስቸጋሪ ይሆንብኛል።
አንጻራዊ ጥንካሬ ሳይኖረው የዚህ አይነት አስተሳሰብ አሚያራምደው እነግ ከራሱ ድርጅታዊ ድክመት ባሻገር የሻዕቢያ ተንኮልና ደባ ተጨምሮበት ለመሰነጣጠቅ ከመዳረጉም በላይ ኤርትራ የሚገኙ አንዳንድ የአመራር አባላቱ እንቅስቃሴ ታግዶ የሚገኝበት ሁኔታን ስመለከት ከሻዕቢያ ጋር ስለሚደረግ ግንኙነት አግባብነት ትልቅ ጥያቄ ይጋረድብኛል።

ስለዚህ እንደ አንድ ዜጋ ግንቦት ሰባትና ሌሎች ድርጅቶችን አምማጸነው በ.ናር በኢትዮጵያችን የህግ የበላይነትና ዲሞክራሲ እንዲሰፍን የሚደረገው አልሀ አሰጨራሽ ትግል ከበቂ በላይ ጋራጣዎች ስላሉበት አላስፈላጊና ተጨማሪ ሻዕቢያ የተባለ ጋራጣ እንዳይጨምሩበት ነው።

አበጋዝ ወንድሙ